

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre 10 ft — kr.
 Félévre 5 — „
 Negyedévre 2 — 50 „
 Egy hóra 1 — „
Egyes szám 4 kr.
 Alap szerelmi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőhöz (Nagy-ujtóra
 1702. sz.) bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
 Teglasi K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Nagy-ujtóra
 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábolású papír sorért 50 kr. Nagyobb
 terjedelmű és többbetűs hirdetések alk-
 szerint jutányos áron vetetnek föl. Bélyeg
 díj minden külön bejelölésért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újsónapszám 50 kr.
 Nyilvántartási költségek minden papír sor
 50 krajczár.
 Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. (Nagy-ujtóra
 1702. sz. n.)
 Kéziratok nem adának vissza.

A bécsi tükrök.

Ha Szapáry gróf tavaszkor bukik meg és Wekerle tavaszkor lesz miniszterelnök, családás ide, családás oda, neki buzdultunk volna egy fohászszal, hogy tavaszi szellő lengedez.

Van-e jó abban a 67-iki alkotmányban? a jó Isten tudja. Agyon dicsőítettek verbesen és prózában, aztán kétségtelen, hogy látszata is van: a husos fazék. A Jókai fantáziája azt mondaná, hogy ez is valami. Nem cseh kintornások, hanem valódi magyarok ülték körül a husos fazekakat. A nép nyomorog, küzd, vesződik. A szegény hivatalnokok ezernyi ezer számban huzzák az igát s a ki nem lop, nem sikkszik: koldusszámba megy. De boldogulnak az egyesek. Tíz »jó állás« hivatalnok egyenes fizetést nem kap annyit, mint egy a választottak közül nyugdíjal.

Magának az országnak Budapesten van a kormánya és ez jó a fazekasoknak, de az ország Bécsből kormányoztatik és ebben nem tud megnyugodni a kenyérre és szabadságra éhes nép.

Az, hogy Hentzit, az áruló, a nemzetgyilkos vitézt meg nem koszoruzza a magyar: elégséges, hogy »recrudescant vulnera Vindobonea«.

Hát ismétljük, jó lehet az a 67-iki alkotmány egyeseknek, de a nemzetnek nem volt módja mellette és általa megmelegedni.

Az elvhő Deákpartí kormányok, a renegát Tisza, az autokrata Szapáry mind esküdöztek s a kormánypárti kukák az időszerinti szakács kanálára fogadkoztak, hogy »ez a valódi« s a nemzet ereje, a nemzet erkölce, a nemzet önérzete folyton hanyatlott, előbb a jóhiszemű, de hamis, majd a hazug, legutóbb a frivol kormányzat alatt.

Mikor Tisza a politikai erkölctelen-ségnek azt a legvastagabbját elkövette, a zászlót eláruló gárdának egyik tagja azzal védte a gyalázatos hitegyesítést, hogy csak 10 év háború nélkül és a nemzet anyagilag megerősödvé, Tisza Kálmánnal

élén, ki fogja vivni a balközépi programot. Nos, hát nem 10 év, hanem 18 év mult el háború nélkül, éppen elég arra, hogy a balközépi program szegenyvágya mellett még a 67-iki alkotmány is csorbát szenvedjen, de Tisza Kálmán, az önzetlen majster, 8000 forint demokrata nyugdíjat huzzon, gárdája pedig jóllakva dicsérje az urat.

Nagy volt valamennyi, dicső ha megannyi, most Wekerlének szól az ének. S amiért mi is tavaszi szellőről ír-nánk, ha tavasz volna, onnan van, mert Szapáry bukása és Wekerle felülkerekedése annyi, mint egy beteg szobájában a tüdőnek oly kapós, üde légáramlat.

Talán csak az ablaktábla törött ki, talán marad minden a régi: poshadt a levegő, beteg a nemzet, de egészséges lélekzetet mégis vettünk.

Mi vitatjuk, bár elvtársaink tagadják, hogy élni is lehet a 67-es alapon, megélni is lehet, csak jól élni és szilárdan megélni nem lehet.

És ha ők vitatják, hogy de bizony nincs üdvösség 1867 nélkül, hát vegyék ki kezükből a fegyvert az ő igazuknak kétségbevonhatatlan tényeivel. De bémának, hogy ép, gümőkórosnak, hogy egészséges, rongyosnak, hogy gazdag, szolgá-nak, hogy hatalmas: csak azok hiszik el, kik az épet bémává, az egészségest gümőkórossá, a gazdagot rongyossá, a hatalmas szolgává teszik.

Wekerle nem volt sem hitehagyott, nagyravágyó Tisza, sem lefelé gögös, felfelé talpnyaló Szapáry. Hivatalnok volt, tudományára büszke, önérzetere büszkébb. Nincs oka a hatalomhoz görcsösen ragaszkodni, sőt a Wekerle-féle emberek nagyon is könnyen megunják a hatalmat. Reményünk van tehát, hogy vele paczkázní, őt orránál fogva ránczigálni Bécsben nem fogják.

Gróf Károlyi Pista is ekként vélte ismerni Wekerlét, midőn pohárköszöntőjében a miniszterelnök elődeinek nyomorúságukra oly öldröklően rámutatva, felkérte őt, hogy arról a bécsi tükrörről az odatapadtott lehellelet törölje le.

Soha czudarabban a nemzet elé nem

állítottott a két nagy nyugdíjas, mint gróf Károlyi amaz itéletével, hogy midőn kötelességük volt tiszta színben tüntetni fel magyar honfirtársaikat a trón előtt, melyet annyi ellenségünk környez: ők a tükröt elhomályosítani tartották hazafias kötelességüknek.

Hát újból hangsúlyozzuk, hogy ha Wekerle hazafiasan és férfiasan akarja feladatát betölteni, nem lesz hosszú ideig miniszterelnök. De legyen bármily rövid ideig, csak azt a tükröt tartsa oda tisztán: többet fog használni egy órán át az országnak, mint Tisza és Szapáry 18 év alatt. Arra pedig, ha Wekerle Apponyival együtt vezetné az ország sorsát, mi is azt mondanók: lássuk utolsó próbáját annak a 67-es alkotmánynak, — mi várhatunk.

A képviselőház bizottságai szombaton alakult meg a képviselőház második ülés-zakara. A meg alakulás a következő eredménnyel történik: Igazságügyi bizottság: elnök Bokros Elek, jegyző Matuska Péter; közgazdasági bizottság: elnök Perczel Dezső, jegyző Belicska Béni; közigazgatási bizottság: elnök gr. Andrassy Tivadar, jegyző Miklós Ödön; közoktatási bizottság: elnök Schwarcz Gyula, jegyző Kammerer Ernő; véderő-bizottság: elnök Rasovszky István, jegyző Paiffy Elemér. — Vízügyi bizottság: elnök gr. Károlyi István. jegyző Terényi Lajos; mentelmi bizottság: elnök Chorin Ferencz, jegyző Beöthy Laszlo; közlekedési bizottság: elnök br. Nikolics Fedor, jegyző gr. Bethlen B. A könyvtári és gazdasági bizottságoknak elnöke a ház elnöke; jegyzőnek megválasztotta a könyvtári bizottság Ürményi Bernátot, a gazdasági bizottság Fay Gulát. A ház pénzügyi és kerényi bizottságai a hétfői országgyűlés után alakulnak meg.

Károly király lemondása. A sokat olvasott Lupa című román újság szerint román kormánykörökben az a hír van elterjedve, hogy Károly romániai király legközelebb le fog köszönni a trónról. Károly király abból az alkalomból, midőn öcsese, Ferdinand herceg, Viktória angol királyonokáját, Mary hercegnőt eljegyezte, kénytelen volt magát arra kötelezni, hogy öcsésének át fogja engedni a trónt. Az említett lap ehhez még hozzátesszi, hogy az angol királyonok csakis ez alatt a föltétel alatt egyezett bele, hogy Ferdinand herceg az ő unokáját elvegye. Viktória királyon arra utalt, hogy Ferdinand herceg most csupán prezumtiv trónörökös és az is marad, ha

Károly király felesége elhalálzásának esetére újra meg talál nőszülni és második felesége gyermeket szül neki. Az angol királyonok azt akarta, hogy unokája határozottan és kétségbevonhatlanul egyenesen trónörökösne legyen. E hirt eddig se hivatalosan, se félhivatalosan meg nem czáfolták.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése decz 9-én

A pénteki ülés nagy részét az állandó bizottságok megválasztása vette igénybe, de a hosszadalmas szavazás előtt és után érdekes nyilatkozatok történtek két eléggé fontos elvi kérdésben. A napi rend előtt Ugron Gábor szövé tette, hogy a ház osztlályait az újabb parlamenti gyakorlat megfosztotta attól a fontos szerepétől, melyet a házszabályok biztosítanak számára. Nem veszik igénybe munkásságukat, mint parlamenti életünk első országgyűlési ciklusában, a mikor a törvényjavaslatok részletesebb megbirálását az osztlályokra bízták s ez által lehetővé tették, hogy tartalmukat minden egyes képviselő már a házban való tárgyalás előtt teljesen megismerhette. Ezt a régiebb szokást különösen a nagyobb és organikus reformokra nézve kellene újra életbe léptetni.

Ahhoz, a mit Ugron mondott, a ház általános le veslésére hozzájárult a miniszterelnök is, a ki az osztlályok érvényesüléséhez azt a reményt fűzte, hogy a ház tárgyalásainak színvonala magasabbra emelkedik.

Az ülés végén Remete Géza meglehetősen éles hangon azt követelte, hogy a miniszterek jövőre kellő időben válaszoljanak a hozzájuk intézett interjellációkra. Ebből a felszólalásból rövid, de elvi tekintetben figyelemreméltó vita fejlődött.

A miniszterelnöknek az volt a felfogása, hogy az interpellációk a miniszterek személyéhez szólnak s a régi kormány valamelyik tagjához intézett interpellációra csakis akkor tartozik felelni az új kormány, ha az interpellációt előtte is megújították.

Horánszky Nándor a miniszterelnökkel szemben azt vitatta, hogy az interpellációt a miniszterhez nem mint személyhez intézik, tehát utóda sincs felmentve a válaszolás kötelezettsége alól. S z a l a y Imre felszólalása után, a miniszterelnök azzal az ötlettel állította meg a vitát, hogy mit tenne Horánszky Nándor, ha a válasza megszabott határidő nap alatt ő váltaná fel a miniszteri székben azt a minisztert, a kihez interpellációt intézett? Vajon válaszolna önmagának?

Az ülésben gróf Csáky Albin miniszter bemutatta a közoktatás állapotáról szóló 24-ik jelentés második kötetét.

A költségvetés tárgyalását a mai ülésen kezdik meg.

év ápril 17-ik napján csakugyan meg történt a királyi fogház a Bietre udvarán.

Reggeli 7 óra volt. Könnyű eső permetezett. Az udvaron öt-hat asztalos legény foglalatzkodott egy eddigelő megismeretlen alakú gépezet felállításával. A gépezetet a feltaláló utasításai után Guidon asztalos mester készítette.

Magas deszka emelvényből két tíz-tizenkét láb hosszú gerenda nyult fel. A két gerenda, mely egyenközűleg volt egymás mellé állítva, belől ki volt vesve. E vesésben siklott alá a félhold alakú nagy kés, mely rugóval volt ellátva. Ha e rugót megnyomták, leszakadt a kés, melyre még nagyobb súly is volt erősítve.

Lent e két gerenda közt aztán kis nyílás volt hagyva, melyen az ember feje éppen keresztül fért, s mely nyílást oly módon lehetett elzárni, hogy a nyak abba beleszorult, mint valami kalodába.

Mire a mesterek a gép felállításával elkészültek, daczára a színet nélküli szakadó esőnek, többen gyűltek oda orvosi tekintélyek, s magasabb rángu kíváncsiak.

Pinel Fülöp orvos, aztán a híres Cabanis, a Mirabeau birhédt orvosa, kíváncsian faggattak a mestert Guidont, ki mindent a legnagyobb készséggel magyarázott. Gépjét »kis-asszonyoknak« nevezte a kedélyes mester, s mint kaczagva mondta, »meg pedig szűz hajadon.«

Az udvar egyik szegletében négy egyszerűen öltözött férfi várakozott. — Hajuk puderözöttan, fürtökben csüngött alá. E férfiak közül különösen kitűnt egy magas alakjával, szelíd mosolyával, nyílt arczával. Paris város hóhéra, Sans Károly Lajos volt e férfi, ki már 20 év óta viselte hóhéri hivatalát. A mellette állók fia és segédei voltak. E férfiak jelenléte borzalmas látvány készülődéséről tanuskodott.

Nyolcz óra tájban ismét két férfi jött a királyi orvosa, a betegeskedő, öreg Lajos dok-

tor volt az egyik, s Guillin József Ignác polgár, a gép feltalálója volt a másik Guillin el volt ragadtatva a gép kiállítására által, melyet Guidon 5500 frankért készített.

Majd zárt kocsi gördült az udvarra, melyből három zsákot emeltek ki. A zsákban emberi hullak voltak, melyeket a közokrházból hoztak ki.

Most, a hóhé és segédei felvitték az egyik hullát a verpadra, s reáhelyezték a fejet a nyílásba.

Majd megnyomták a rugót. Az óriásbárd, ónsúlyánál fogva, mint valami villámsugár csapott alá, s a fej, a hulla feje legördült a verpadról az udvar pocsetájába, véres sárt csapva a bámulókra.

Guillin örömeiben felsikoltott, s a jelenlevők tapsoltak.

A második próba is igen jól sikerült, de a harmadik holttestnél már nem vágódott le a fej egészen, késsel kellett azt a nyaktörzstől elválasztani.

E kellemetlen tapasztalat azonban éppen nem csökkentette a jelenlevők lelkesedését. És Cabanis a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg jelentésében a gépről, mely később annyi vérontásnak lett borzadalmas eszköze.

E harmadik sikertelen kísérletről a király XVI. Lajos, ki igen ügyes mechanikus és lakatos volt, szintén értesült. És midőn legközelebb orvosával találkozott, részletesen elmagyaráztatta magának a gép működését és szerkezetét. Az orvos úgy a hogy tudta, lerajzolta azt, s a király, miután a rajzot hosszabbban nézegette, vizsgálta, a bárdra mutatva, kijelentette:

— Itt a hiba. E bárdnak nem félhold alakúnak, hanem háromszög formájúnak kellene lenni; magyarázta. Majd mintát is készített magyarázatához e borzadalmas gép felől. A

A „DEBRECZENI“ TÁRCZAJA.

A Guillotine-ról.

— Történelmi feljegyzések —
 Írta: Ifj. Mórtoz Pál.

Midőn a Guillotin orvos borzalmas találmányáról akarok szólni, meg kell emlékez-nem a francia nagy »nemzeti gyűlés« 1790. évi január 21-ik napján tartott üléséről is, mert e gyűlésen ment határozatba, hogy a bü-nösök ezután, bármily ranguk és állásuk legyenek is, egyforma halálos büntetéssel büntetendők. Eddig ugyanis a nemes származásukat fejvesztéssel, míg a polgári eredetűeket akasztófával büntették. Az első nemes, kit ily módon akasztófán végeztek ki, Favras Marquis volt.

Érdekes megjegyezni, hogy e gyűlésen a halál-büntetés eltörlése mellett, épen Robespierre és Dupont emeltek szót, kik közül pedig — később — az első a »véreberek« között is oly borzalmas hírnévre tett szert.

Egyszersmind e gyűlés határozta meg a halálos büntetés nemét és módját is, melyet az elítelt bűnös fejének levágásában állapítottak meg. E halálos büntetés kivételére pedig a Guillotine orvos találmányát — egy gépet — ajánlották. — Nagy diadal volt ez doktor Guillotin-ra nézve, ki udvari orvos is volt, mert midőn találmányát először mutatta be a nemzet-gyűlés színe előtt, a gyűlés tagjai kikaczagták a rajongót, ki a »halálra ítéletek minden fájdalom nélkül akarta kivégezni.« Az 1789-ik év december hó első napján történt ez. Ekkor mutatta be a feltaláló Guillotin gép-

* Id. Dumas Sándor adatai után »Az 1793-ik év drámája.«

jét — természetesen miniatür alakban — a magas gyűlésnek, ily szavakkal ajánlván azt követő társai figyelmébe:

»Az én gépem úgy levágja a fejeteket, hogy még a szemetek sem randul meg; mert minden fájdalom nélkül működik, s mindössze csak a nyakatokon éreztek valami muló hideg-séget.«

A gyűlés tagjai kikaczagták. A párisi újságok pedig kiénekelték az »emberbarát« Guillotin orvost és találmányát, melyet egyik újságíró Sulean, gunyverseben — a feltaláló után — »Guillotine«-nak nevezett el. Pedig a Guillotin találmányához hasonló eszközöket már a régiebb időkben használtak Skótiában, Németországban és Olaszországban, hol a »mannajá-«-val — már századokkal azelőtt — sok embert végeztek ki. Sőt ha régiebb történetirők feljegyzésének hinni lehet, régebben még Franciaországban is ismert volt ily gép, melyet most Guillotin után neveztek el. A híres Montmorency marsalt is ezzel végeztek volna ki Toulouse-ben.

A régiek e gyilkos gépeket, mint a történetirő mondja, óriási bárdból állott, mely csiga kötéllal volt két fára erősítve. És mikor az elítelt fejt a tuskóra reáette, a kötelet eleresztették, a súlyos bárd lezuhant, s szétválasztotta a fejet a törzstől. És e géphez sokban hasonló volt a Guillotin tökélyesített találmánya is, ki ily módon, bár hihetőleg tudtán kívül, plagiumot követett el.

Különbön Guillotin doktor találmányát csak az 1791. jun. 3-iki ülés fogadta el vélegesen. Mikor is törvénybe ment, hogy »a bűnösök a Guillotin géppel végezendők le, s a halálos büntetés egyedül a fejvesztés létszen.« Ez új törvénnyel végleges és határozott volt a Guillotin diadala. S most már más nem volt hatra, mint a gép kipróbálása, mely az 1792-ik

a t
 K
 14—
 itunk.
 TÁRSA.
 LÓ
 terjedelemben fölvágra
 képviselő.
 sége egészen alakult.
 nek lesznek s a
 szerkesztik.
 lesz.
 k nevével találkozik az olvasó.
 mányul fognak szolgálni.
 g olvasóit.
 ai:
 10 fillérért.
 orsvonatokkal)
 orsvonatokkal indíttatik kapható lesz.
 kiadóhivatala (Bazár-épület.)
 csak január 1-én kezdődik.
 ingyen küld
 dóhivatala.

BELFÖLD.

Ivánka Imre lemondása. — Az 1848—49. honvéd-egyletek országos bizottság szombaton ülést tartott, amelyen bejelentették Ivánka Imrénél a bizottsági tagságról való lemondását. Ivánka Imre a Hentzi-szobor megkoszorúzása ügyében ismeretes eljárása miatt volt kénytelen lemondani tisztségéről és a bizottság Ivánka Imre lemondását tudomásul vette. A közgyűlésen ezenkívül még megalkotották a Klapka-szobor bizottságát, amelynek tagjai Degré Alajos, Beniczky Miksa, Borszék Soma, Mikár Zsigmond, Lévy Henrik, Szentgyörgyi Imre, Vadnai Károly, Vavrik Endre és Virter Antal lettek. A budai honvédelmi leplezés tárgyában az 1893. apr. hó 6-án megtartandó országos honvédyűlés fog határozni. A bizottság tagjai kedden Wekerle Sándor miniszterelnökkel fognak találkozni.

Wekerle Bécsben. Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe utazott. A miniszterelnök, hír szerint, jelentést tesz a királynak a parlamenti helyzetről. Azt is beszélik, hogy utazása a fuzióval van összekötöttesben.

A költségvetés és a függetlenségi párt. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt szombaton délután 6 órakor érkezkeltet tartott, melyen az 1893. évi költségvetést tárgyalták. Az értekezlet a költségvetést általánosságban nem fogadta el s ennek tolmácsolásával és határozati javaslat benyújtásával Pázmány Dénest bízta meg.

Kolera a katonák közt. Pétervárad, decz. 10. Dacára a kemény hideg időnek, itt a katonaság közt az ázsiai kolera kiütött s borzasztó pusztítást okoz. Első napon 21 katona betegedett meg, kik közül 16 meghalt. A lakosságot borzasztó félelem töltötte el.

Állásától felmentett főispán. A hivatalos lap közli gróf Mailath György esztergomi főispán állásától való felmentését. Az ügyre vonatkozó legfelsőbb kézirat így szól: „Magyar belügyminiszterem előterjesztésére: gróf Mailath György Esztergom vármegye főispánját, ezen állásától, buzgó szolgálatai elismerése mellett, saját kérelmére felmentem.”

KÜLFÖLD.

A helyzet Belgrádban. Belgrád, decz. 9. Az ideiglenesen kinevezett polgármester elrendelte a városi rendőrség lefegyverezését és több radikális érzelmű hivatalnok elbocsátását. Ezeket az államszolgálatból való elbocsátásuk után a városi szolgálatba veszik.

Házkutatás Lembergben. Lemberg, decz. 9. A rendőrség tegnap több gimnáziumi tanulónál házkutatást tartott. Ez alkalommal sok plakátot foglaltak le, melyek arra szólították fel a lakosságot, hogy Lengyelországnak szász év előtt megtörtént felosztásának emlékére nemzeti gyásznapot rendezzen.

Merénylet a haiti köztársaság elnöke ellen. Amerikai lapok jelentése szerint Hippolyt ellen, a haiti köztársaság elnöke ellen a múlt pénteken merénylet követtek el. Az elnök szokott sétáját végezte palotájának a parkjában, mikor két ember megtámadta. A merénylőket a helyszínen azonnal agyonlőtték. Arról, hogy az elnök megsérült-e, vagy nem, nincs hír.

göpet csakugyan a király utmutatása szerint javították at, és kilenc hónap mulva ugyanezen javított géppel vágják le a szegény király fejét is.

E már átjavított Guillotine első áldozata egy tolvaj és rablógyilkos volt, névszerint Pelletier Miklós Jakab, kit az 1792 ik év április havának 25-ik napján guillotine-oztak le a Grève-téren.

E rablógyilkos szennyes vére azonban nem soká piszkolta a Guillotine éles kését, mert újabb és újabb vére-ök, vérpatakok, egész vérözön mosta azt tisztábbra.

Aggok és gyermekek, férfiak és asszonyok, remes urak és polgárok, koldus és felszentelt, kónonás király mind-mind odaadta fejét e szörnyű gépnek, mely soha bé nem telt vérről, s mely még feltalálója, a doktor Guillotin fejét is elkivánta... Szörnyű idők, szörnyeteg emberek borzasztó eszköze volt e gép, mely ártatlanok és fanatikus gonoszok hulló vérével, vérözönnel tisztította meg a Szent Lajos király bűnbé, erkölestelenségbe, romlásba süllyedt örökét... a szép Franciaországot!...

A királyi tanácsos leánya.

— Társadalmi regény. —

Irtá: V. Gaál Karolina. 44.
(Folytatás.)

— Majd én is segíték Sári, megörlöm a kávét. Mondta Márta.

Szeréna a kertbe ment. Mily érzések fogták el itt szívért, lehet képzeln.

Emlékebe jött minden itt átél percz; ide hozatása, fájdalma, makacsága Sorányiék jóságával szemben.

Annyira meg volt hatva, miként szíve egészen elfogódott. Atyjára is gondolt, és a fényes multra. Összehasonlítá azzal jelenét végig gondolta, hogy törték meg kevélységét lassankint az emberek, kik ahöz jogot formáltak ő felette!

A Panama-ügy. Páris, decz. 9. A Panama-bizottság ma kihallgatta Ribot miniszterelnököt és Bourgeois igazságügyminisztert. Bourgeois kijelentette, hogy a Panama-ügyre vonatkozó hivatalos iratokat haladéktalanul közölni fogja a bizottsággal. Quesnay de Beurepaire foállamügyész, ki ellene nyilatkozott a Panama-ügyi vizsgálóbizottság követeléseinek, elmozdították hivatalától és a semmitőszék tanácselnökévé neveztetett ki.

Emin pása halála. Londonból ismét Emin pása halálának hírért hozza a táviró. Rövid idő óta tehát immár harmadszor terjed ele híre. E szerint Emin pasát egész kíséretével együtt a Stury folyónál megszállták le a vadak, kik nem szívesen látják E. pasának a civilizáció érdekében kifejtett fáradozását. Meglehet, hogy ez egyszer valótlon mond a hír, de sokkal valószínűbb az, hogy a mostani halálhír is csak olyan alapos, mint az előbbiek voltak. — Egy második londoni távirat szerint Emin pasát a manymark ölték meg Ismael vezérlete alatt, a Kuri-folyónál, mintegy kétnapi járó földre a Mosambari-országtól. Ez a jelentés egy Arvard nevű egyiptomi embertől származik, ki Eminnel együtt volt Mosambari mellett az Albert-Nyanzatól nyugotra.

Határidő-naptár.

Decz. 13. Hajdúvármegye közgyűlése.
Decz. 16. A Csokonai-kör felolvasó estélye.
Decz. 17. A csoknadia árucasarnok-szövetkezet táncmulatsága a »Korona«-vendéglőben.
Decz. 17. A Fröbel-egylet tombola-estélye.
Decz. 18. Kath. iskolaszéki tagok választása.
Decz. 18. A debreczeni helyi-vasut r. társaság közgyűlése.
Decz. 18. Munkás dalegylet dalestélye a Korona-vendéglőben.
Decz. 22. Városi bizottsági tagok választása.
Decz. 28. A Gönczy-egylet alakuló közgyűlése.
Jan. 7. A polgári kör bálja a Bika-szállóudában.
Jan. 11. Jogász-táncestély a Bika-szállóudában.
Jan. 21. Esküdtészi tárgyalás a debr. kir. törvényszék előtt.
Febr. 4. Evang. fillér egylet thea-estélye a Bika-szállóudában.

Ujdonságok.
GÖNCZY EGYLET.

(Felhívás.)

Hajdumegyei tankerületi tanítók Gönczy-egyesülete cím alatt részint az általános ismert tanítótestületi munkásság kifejtése, részint a népnevelési egyesületek hivatáskörének betöltése, részint végre Debreczenben tankerületi tanszermuzeum és szakkönyvtár, meg a »tanítók Otthona« létesítése céljából a népnevelés minden tényezőjének: tanítóknak, tanároknak, lelkészeknek, iskolai, egyházi és közigazgatási hatóságoknak, meg a társadalomnak közös terepén vállalt tevékenységére számító közmívelődési egyesület alakult.

A tanszermuzeum és szakkönyvtár központi bizottsága a jelzett gyűjtemények közhasználatra berendezése és kezelése mellett kiállításokról, szak- és népszerű felolvasásokról, a szakkörök és művelői közönség, a gyermekek és nép számára külön-külön sorozatú »Filléres Füzetek« kiadásáról is hivatva lesz gondoskodni.

Itt e kellemes esendben a Sorányiné kedvenc rózsálgasában ülve, a fenyőszalkára könykölt, és gondolatiba mélyedt.

Fájdalma mélyebb lett, semhogy sirni képes lett volna, szemeit egy helyre szegezve, azt kérdezé magától: Mi a czél? Hisz ő csak szálka az emberek szemében, kik őt nem szeretik, kerülik és sértetgetik.

Amint a fenyőszalkára nézett, így gondolkozott, hirtelen annak lapján betűket — és pedig verssorokat vett észre.

A szép vonások megragadták figyelmét, és olvasgatni kezdte az oda írogott verseket és mondatokat:

» A szerelem mindent pótol,
A szerelemet semmi.«

» A virágnak megtiltani nem lehet «

» Óh ha létezik a szívek közötti delezesség,
meg kellene érezned, hogy mennyit gondolok rád! «

» Hidd el két holdog szerelmes
Kis kunyhóban is megtér! «

Szeréna nem tudta ki írása lehet, bár rajzonnal tett vonásokból állt, de tisztán lehetett olvasni.

Gerő ügyvéd nem lehet oly hevesen szerelmes Leonába, — mint már 40 éves, higgadt, realis egyén...

Talán Jenő? ... De kit illetnek a sziv kitörései annyira, hogy itt a lúgasban álló asztalra is le kellett írnia szavakba öntött érzelmrohamát?

Régi szokása szerint, most is volt Szerénával picizny jegyzőköny. Elévette onnan a rajzont s külön-külön mindenik mellé irt valamit.

A szerelem csak akkor pótolhat mindent, ha örökre hü tud maradni.

Gondolunk valakire folyton, de mindig

A debreczeni »Tanítók Otthona« eleinte csupán arra szorítkozik, hogy a muzeum és könyvtár tanulmányozására, szakfolyóiratok olvasására, szaklételek és értekezletek tartására, és az egyesületi tagok közt a karriási bizalmas érintkezés s ebből fejlődő közszellem ébresztése végett feszlen találkozáskorra helyiséget és kedvező alkalmat nyújtson, továbbá gondoskodik a vidéki tagtársak Debreczenben tanuló gyermekeinek felügyeléséről; később, mikor az egyesület anyagi viszonyai engedni fogják, a tankerületi tanítóknak időleges segélyezésével, mellé foglalkozások szerzésével, ideiglenes tartózkodásra befogadással s egyesületi támogatással is feladataul fogja vallani.

A Hajdumegye nagyszülöttjegek Gönczy Pálnak nevével viselő egyesületnek férfi, és jogi személyi tagjai:

a) rendesek és pedig 1., állásuknál fogva a kir. tanfelügyelő, az állami és községi népoktatási intézetek tanítói, kiseddövői; 2., a tankerületbeli más jellegű (felekezeti, társulati, magán) népoktatási intézetek azon tanítói, kiseddövői, kik az egyesületbe önként be lépnek; 3., az alakuláskor jelentkező, utóbb pedig a választmány által fölveendő rendes- és segédlelkészek, közép és szakiskolai tanárok. Mindezek tagsági idejük tartalmára évenként 1 korona tagdíjat s 1 korona muzeumi és könyvtári (az otthon létesítése esetén még 1 korona) fentartási díjat fizetnek.

b) alapítók azon testületek (pl. egyházi és polgári községek) vagy önálló egyének, kik az egyesület céljaira, első sorban az »Otthon« fentartására gyűmölésöző legalább 50 korona alapítványt tesznek.

c) pártolók azon testületek (pl. iskolaszékek, felügyelő bizottságok) vagy önálló egyének, kik egyszerűen érdeklődésüknek az egyesületbe lépéssel és tagságuk ideje alatt évenként legalább 3 korona tagsági díj fizetéssel adják jelét.

A rendes és alapító tagok a köz- és köri gyűlésekben indítványozási, szózási és szavazási, választási és megválaszthatási joggal és az egyesület által nyújtott minden előny élvezésére igényrel bírnak. A pártoló tagok a köz- és köri gyűléseken jelenléti és szózási jogot gyakorolnak, és részt vesznek az egyesület felolvasó, kirándulás és egyéb társas és ünnepi összejövetelen. Tagsági joggal bíró testületek kebelükből kiküldött, vagy az egyl. rendes tagok közül meghatalmazott képviselő útján élnek jogaikkal.

Felhívjuk a Gönczy-egyesület iránt érdeklődő szak- és nagyközönséget, az egyházi, iskolai és közigazgatási hatóságokat kezdeményezésünk támogatására; az egyesületbe alapító-, rendes vagy pártoló tagokul belépésre.

Aláírásokat elfogadnak alólírottak és a létesítő bizottság tagjai, kiknél az alapszabálytervezet megtekinthető. Alakuló gyűlésünk — melyre az aláíró tag urakat, valamint az egyesületnek már eddig beiratkozott mindenrendű tagját, szerencsén van ezenel tiszteletteljesen meghívni. f. decz. hó 28-án d. e. 10 órakor lesz Debreczenben, a vármegyei székház nagytermében.

Kélt Debreczenben, 1892. november 30. án.

Dobó Sándor Súlyom Antal
létesítő bizottsági jegyző. létesítő bizottsági elnök.

másra. Ez a mai szívek sajtásága. Azért egyik szívére nem hathat fölünk a delej. A kunyhó felepitésére pénz kívánatik, az asztalkára kenyér, és mellé — sült csirke. —

Igy holdog lesz minden szerelmes. — Maga is megijedt e merészségen s mindjárt meg is bánta a firkálást.

Hat még a mint a kunyhó bejárata elsőtűtült és ott magasult Jenő deli alakja, Gózhajó-kapitányi öltözéke szerfelett előnyére volt.

Szeréna ijeden tette le rajzóját, késő volt eldugni —

Jenő udvariasan üdvözlé, közelebb jött és mosolyogva mondta:

— Nagysád a Gerő bátyám firkálásait olvasgatja?... Nemde sok tűz lehet még szívében, ha érzelmelt még e hideg tárgyra is melegen fetegeti? — Olvasd sorban a mit irt? — Szeréna mélyen elpirulva ült ott mozdulatlanul. — Tehát családótt, nem Jenő irta ezeket.

Jenő helyet foglalt az átelleni fenyőpadon. Szemei Szeréna bájjaira tapadtak, és arcára kiült a kellemes meghatottság pirja.

— A cselédőt tudtam meg, hogy nagysád itt van. Parancsolja, hogy anyámat hazahívassam? Bár ő nem marad ki soká.

— Várhatok, szólj Szeréna. — Eszébe jött, mily rögtönözött és meggondolatlan tett volt tőle, idejönni, hisz elleledte ő a két irigy asszony miatti üldöztetésben, hogy Sorányiék nál egy ifju ember is van, — s hogy nem illett idejönni.

De hisz ő gyámját keresi, kivel jelen helyzetét tudatni akarja, ki köteles rajta segíteni ily körülmények közt. Mert a majorné házához semmikép sem megy, — inkább Sorányiné oltalma alá fut.

— Gerő bácsit keressen! Felett legyözve zavarát. Minden áron beszélnem kel vele. — Itthon van-e, vagy Budapestre kell írnom? — Itthon van nagysád, az éjjeli vonaton

*Szavazat-bontás. A debreczeni egyházmegyei tisztújításra beérkezett szavazatokat holnap d. e. 10 órakor fogják felbontani Nemethy Lajos lelkes ur lakásán. A szavazatbontó küldötség tagjai: elnök Némethy Lajos, helybeli tagok: Kiss Albert, Széll Farkas, Béke Mihály, Nagy Ferencz, — vidéki tagok: Nagy Lajos m. pércsijés Bészler I. h. sámsóni lelkesz.

*A debreczeni róm. kath. iskola-szék f. hó 18-án mezejtendő választás általi ujjalaakítása tárgyában. Eddig a iskola-szék választott tagjai voltak: Beer Kálmán, rendőrkapitány. Dr. Dusóczky Pál, orvos. Ferenczy Elek, főszolgabíró, iskolaszéki főjegyző. Dr. Gajzágó Béla, kir. it. táblai bíró. Gaszner Károly, kereskedő. Gerébi Eülöp, kereskedő. Hanke Emil, ügyvéd, iskolaszéki pénztáros. Hanke Lajos, városi tisztviselő. Körner Adolf, városi tanácsnok. Mihálovics István gyógyszerész. Nemes Kálmán isk. vil. elnök és főfogodnok. Rothschnek V. Emil, gyógyszerész. Stenczinger Károly, kereskedő. Szedák József, iparos. Szepessy Antal, takarékpénztári igazg. Tóth Béla, gyógyszerész. Trásy György, birtokos. Váci János, birtokos.

A rendszabályok 13. §-a értelmében ezen iskolaszéki tagok ismét megválaszthatók. A kijelölt bizottság részéről ezen kívül javaslatba hozatnak a k:

Benke István, biztos, vezérügynök. Comanescu Sándor, kir. it. táblai bíró. Csathó Ferencz, kir. it. tábl. tanácseln. Csatt Zsigmond, posta- és táviradafőnök. Danilovics Elek, kir. it. tábl. bíró. Fabián Lajos, keresk. akad. tanár. Garam Jenő, kir. it. tábl. bíró. Györfly Aladár, kereskedő. Hieronymi Béla, kir. it. tábl. bíró. Huber József, iparos. Kernhofer József, az o. m. bank főokjának főnöke. Mérey Ottó, kir. it. tábl. bíró. Naszády János, kir. it. tábl. bíró. Nyers Lajos, kir. it. tábl. bíró. Piribauer Alajos, főreálisk. tanár. Rottler Béla, kir. it. tábl. bíró. Stancsek János, kir. it. tábl. bíró. Sághy Gyula, m. á. v. üzletvezető. Unger Gu-ztáv, kir. it. tábl. bíró.

Ezekből vagy más erre képesített egyénekből összesen tizennyolcz (18) iskolaszéki tag választandó. A többiek nevei kitérőndők.

*Sajtópör. Adorján Imre fehérgyarmati lakos sajtópört indított Balika Miklós agrarotani lakos ellen, vádolván őt rágalmaszással és becületsértéssel. A debreczeni kir. törvényszék ez ügy tárgyalására 1893 évi január hó 21-ikét tűzte ki, mikor is a 1-ső érnegyedbe- li esküdteket fogják behívni a polgármesteri hivatal utján.

*A laczfalusi oláh pópá Lukács Lászlónak a román igaztónak sajtóperevel csak pár nap előtt foglalkozott a kuria s imtégy rágalmaszási bünpöre fordult meg a kuria II büntető tanácsa előtt. Lukácsnak ez a póre összefüggésben van az ismeretes ferenczydinamiterénylettel, a melyre nézve Eötvös István vádlott azt vallotta, hogy Lukács bujtotta

érkezett meg. Egy óra mulva jön ő is, és beszélhet vele nagysád.

Szeréna nem szolt többet. Eltette jegyzőkönyvét, és újra elővette kinos zavará.

— Egyedül jött át nagysád?
— Márta kíséretében,
— Nagy okának kell lenni, nagysád, hogy ide fáradni méltóztatott?
— Mindenesetre.
— Ezt a különös szerencsét meg se álmodhattam, hogy önt még ma nálunk látom.
— Azt nem tudtam én se, hogy ön itthon van. Vagyis nem jutott eszembe!
Jenő reá bámult.
— Nem jutottam észébe? —
— Az nem, hogy ön itthon lehetne! Felett Szeréna, a kapitány hangjára megdöbbenve.

— Pedig nagysám, merészem hinni, hogy gyámja fivére is észébe jut olykor — mint tisztelői egyike. Mondta igen neheztelve.

— Olyan sulyossá vált helyzetem, mikép a világon senkire nem gondolok ez idő szerint: csak arra, hogy Tarvolgyiné házából szabadulhassak, ugy a mint óhajtom.

— S mikép óhajja azt nagysád?
— Valami nádas-kunyhóba mehetni, hol egyedül éljek fájdalmaimmal!
Zokogta most Szeréna. Nem bírta többé keservét rejtgetni.

— Imádozt leányka, az égre ne sirjon! Felkiáltott Jenő és egyszerre mellette termelt.

Odahajlott hozzá, szemeiről gyöngéden levonva a kendőcskét, melynek csipkézete rezgett a Szeréna kezében.

— Kedves lányka, minek e bánat, hisz semmi oka arra?!

Semmi okom! Felriadt e méltatlan vádra Szeréna, — ön, valamint senkisémet érti, mit kell nekem atyám halála óta folyvást szenvednem. Az emberek önzése kinoz, letaposnának, semmivé tennének, ha engedném.

(Folyt. köv.)

